

เสาอโศก ในมุมมองของการบริหาร

วิเชียร ตรีสุภาพกุล
Global Co., Ltd.

เมื่อ เรากล่าวถึงเสาอโศกของประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นเสาโบราณที่สร้างจากหินทรายที่พระเจ้าอโศกมหาราช สร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 4 เพื่อเป็นพุทธบูชาแด่พระพุทธเจ้าศากยมุนี และเพื่อระบุสถานที่ตั้งของสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา เสาทุกเสามีหัวสิงห์แกะสลักประดิษฐานเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าที่องอาจดุจราชสีห์

เสาอโศกที่สมบูรณ์ที่สุดอยู่ที่อารามหลวงแห่งเมืองมัลลันในเมืองเวสาลี แต่เสาอโศกต้นที่เป็นที่รู้จักมากที่สุดนั้น คือเสาอโศกที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน เมืองพาราณสี เป็นเสาที่หักเป็นสี่ท่อน แต่รูปสลักสิงห์สี่ทิศยังคงสภาพสมบูรณ์ ปัจจุบันอินเดียได้นำรูปสลักที่เสานั้นมาเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ รูปธรรมจักร 24 ซี่ได้นำไปประดิษฐานในธงชาติประเทศอินเดีย

ธรรมจักร 24 ซี่อันมหัศจรรย์

ประเด็นที่กำลังจะกล่าวถึงธรรมจักรที่มี 24 ซี่นี้ แต่ละซี่จะแทนความหมายต่างๆ ที่ดีมาก และในมุมมองของนักบริหารแล้ว

เชื่อว่านี่ไม่เพียงเป็นเพียงโบราณวัตถุในโบราณสถานอย่างเดียวเท่านั้น ทว่ามีแง่มุมทางด้านบริหารอยู่ด้วย เราจะมาดูว่าใน 24 ซี่นั้นแทนค่าอะไรบ้าง

1. ความรัก (Love) คำนี้สามารถตีความได้หลากหลายขึ้นอยู่กับว่าจะกล่าวในบริบทใด แต่ทั้งหมดทั้งมวล มีความหมายที่แสดงถึงการมีใจชื่นชอบ รักในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ความรักในมุมมองโลกีย์ สุข รักตนเอง รักผู้อื่น รักประเทศชาติ ฯลฯ ในที่นี้ขอตีความให้เข้ามาสู่เรื่องความรักองค์กร ความรักในอาชีพ ความรักในคุณธรรมจริยธรรมธรรมาภิบาลที่แต่ละปัจเจกบุคคลจะต้องสำนึก และสำนึกในความ เป็นมืออาชีพการทำงาน เพราะมีผลกระทบต่อบรรยากาศโดยรวม ไม่เฉพาะแต่องค์กรที่ตนเองทำงานเท่านั้น แต่ยังกระทบต่อภาพลักษณ์ต่อสังคมอีกด้วย ความรักใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาเพื่อเพิ่มพูนพัฒนาคุณภาพของตนเอง เพราะฉะนั้น ความรักในแง่มุมการบริหารแล้ว จึงเป็นความรักที่ปรารถนาให้ส่วนรวมได้รับแต่สิ่งดีมีประโยชน์ ในแง่สร้างสรรค์มากกว่าความขัดแย้ง

2. ความกล้าหาญ (Courage) องค์กรที่จะพัฒนาก้าวหน้า

ผู้นำนอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถในหน้าที่ความรับผิดชอบแล้ว ยังต้องมีความกล้าในการนำกล้าในการบุกเบิก กล้าที่จะตัดสินใจสั่งการในงานบริหาร คุณภาพของผู้นำในองค์กรจึงดูได้จากความกล้าในการลงมือทำ การประสบความสำเร็จต่างๆ ของนักบริหารผู้มีชื่อเสียงนั้น ล้วนเคยผ่านความล้มเหลวจนเป็นบทเรียน และถือเป็นความกล้าหาญในการต่อสู้จนได้รับความสำเร็จ ทั้งนี้ก็มาจากความกล้าที่จะลงมือด้วยใจที่เต็มร้อยอย่างมุ่งมั่นนั่นเอง

3. ความอดทน (Patience) ในยุคสังคม และองค์กรสมัยนี้ ความอดทนยังเป็นเรื่องที่ใช้ได้ดีอยู่เสมอ ความก้าวหน้าขององค์กร ความอยู่รอดขององค์กร และบุคลากรจะอยู่รอดปลอดภัย ล้วนต้องอาศัยความอดทนเป็นที่ตั้ง อดทนต่อการทำงานเพื่อฝ่าฟันอุปสรรคหรือข้อจำกัดให้ผ่านไป ด้วยการอาศัยทักษะความสามารถ ความอดทน และกตติยปัญหานิตไม่ปล่อยเพื่อให้ได้ทางแก้ และทางรอด อดทนต่อการเยาะเย้ยสบประมาท แต่เมื่อมีความมุ่งมั่น ทำงานตามความเชื่อ และหลักการที่มี ที่สุดแล้วย่อมออกดอกออกผลให้ชื่นชม ความอดทนจึงคู่กับกาลเวลา อาจจะมีเร็วหรือช้า แต่เมื่อถึงเวลาที่สูงม่อมย่อมเกิดผลที่น่ายินดี

4. สันติ (Peacefulness) เราเคยอ่านข่าวสารบ้านเมืองทุกวัน ประเทศหรือสังคมใดที่มีแต่ข้อขัดแย้ง นอกจากจะพาลให้บรรยากาศไม่รื่นรมย์แล้ว สมาชิกในสังคม ย่อมไม่มีความสุขไปด้วยเช่นเดียวกัน องค์กรจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างราบรื่น สงบ สันติ จะต้องมีการะเบียบในตัวเอง มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกับสมาชิกในองค์กรแล้วผลิตผลย่อมปรากฏ และไม่มีความชงักงัน องค์กรใดที่มีความสันติ ทุกหน่วยงานต่างมีธงชัยในการทำงาน แม้มีความเห็นต่าง แต่ไม่ใช่สาเหตุให้แตกแยก การรู้จักสมัครสมาน มีความเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร การแก้ปัญหาด้วยความสันติ ถ้อยทีถ้อยอาศัยกันเท่านั้นที่เป็นเคล็ดลับของความสำเร็จขององค์กร

5. ความไม่เห็นแก่ตัว (Magnanimity) องค์กรที่มีคุณภาพระบบการทำงานจะต้องเอื้อ และสนับสนุนให้การทำงานเป็นไปด้วยดี ขณะเดียวกันบุคลากรก็ต้องปฏิบัติงานให้แก่องค์กรอย่างเต็มที่

อย่างไม่เห็นแก่ตัวแล้ว ผู้บริหารองค์กรเองก็ปฏิบัติต่อบุคลากรซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตผลงาน โดยไม่เอารัดเอาเปรียบเช่นกัน เชื่อว่าองค์กรย่อมแข็งแกร่ง และเจริญเติบโต เป็นองค์กรแห่งความก้าวหน้า

6. ความดี (Goodness) เมื่อเอ่ยถึงคำว่าความดี มันอาจจะเป็นเชิงนามธรรม ทว่าแท้จริงแล้ว สามารถแปลงจากนามธรรมเป็นรูปธรรม อย่างง่ายที่สุดคือการไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ใด แต่สร้างหรือช่วยเหลือสิ่งที่จะบรรเทาทุกข์ ความเดือดร้อนให้ผู้อื่น การทำความดีให้องค์กรอาจกระทำได้หลากหลาย นอกจากการทำงานเพื่อสนององค์กรตามที่จ้างงานแล้ว ยังสามารถทำความดีด้วยการรักองค์กร ชื่นชมองค์กร การปฏิบัติตนเป็นภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาคนนอกองค์กร และแน่นอนต้อง “ดี” ในสายตาคนในองค์กรอีกด้วย และหากองค์กรมีกิจกรรมทำประโยชน์ต่อสังคม ย่อมเป็นภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยกย่องแก่สังคม คนส่วนรวมย่อมจดจำกิจกรรมอันเป็นความดีนี้ รวมทั้งจดจำชื่อเสียงขององค์กรในแง่มุม

7. ความศรัทธา (Faithfulness) บริบทของเรื่องความศรัทธาจะมีทั้งที่เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา กับตัวบุคคล หรือกับผู้นำ กับองค์กร แต่หากสรุปสั้นๆ ก็คือ การมีความมั่นใจ เชื่อใจมากจนไว้วางใจต่อแนวคิดหรือบุคคลหรือสถาบันหรือองค์กรนั้นๆ สำหรับในที่นี้ ก็เช่นเดียวกัน เพียงแต่ความศรัทธาที่ว่านี้มีทั้งหลายฝ่ายที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าทำนองเป็น Stakeholder เพราะฉะนั้น ในองค์กรหนึ่งๆ การที่ผู้นำขององค์กรที่ดี ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละสายงานที่ดี ระบบงาน ฯลฯ ทุกส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกันและกัน จะต้องมีความเชื่อ มีความศรัทธาต่อกัน เพื่อเป็นแรงเสริม แรงผลักดันให้องค์กรเดินหน้าไปได้ จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำที่จะต้องสร้างความมั่นใจให้ทุกคนมีความศรัทธา และแน่นอนสมาชิกในองค์กรก็ต้องเชื่อ และศรัทธาในองค์กรด้วย เพราะทุกคนล้วนเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน